

M.S.W. Sem-IV (CBCS) (2016 Course) : SUMMER - 2019
SUBJECT: HRM&LW-11: INDUSTRIAL RELATIONS & CASE STUDIES

Day: Saturday
Date: 11/05/2019

S-2019-0600

Time: 02.00 PM TO 05.00 PM
Max. Marks: 60

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
 - 2) Figures to the **RIGHT** indicate full marks.
 - 3) Both sections should be written in **SEPARATE** answer books.
-

SECTION-I

- Q.1** Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**
- a) Evolution of Industrial Relations in India
 - b) Objectives of Industrial Relations
 - c) Collective Agreements

- Q.2** State the various Factors of Good Industrial Relations. **(10)**

OR

Explain the Role of Government in Industrial Relations.

- Q.3** State the various types of Collective Bargaining. **(10)**

OR

Discuss in detail workers participation in Industrial Relations.

SECTION-II

- Q.4** Write short notes on any **TWO** of the following: **(10)**
- a) Conciliation
 - b) Strike
 - c) Industrial Disputes

- Q.5** Explain in detail “Redesigning of Industrial Relations”. **(10)**

OR

Explain “Integrating Human Resource Development into industrial relations”.

- Q.6** Sahyadri Auto Works is a Factory employing 250 workmen in their assembly shop. The company has provided subsidized canteen facility to all its workmen. On a particular day in first shift majority of workers resumed work one hour late after the lunch break, as the food was served late by 15 minutes. When asked the union threatened of going on strike. **(10)**

As a HR manager initiate the proper steps and handle the situation.

OR

Write a detailed note on various machineries for settlement of Industrial Disputes.

* * *

मराठी रूपांतर

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवी कडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत लिहावेत.

विभाग - १

प्र.१ थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- अ) भारतातील औद्योगिक संबंधाची उत्क्रांती
- ब) औद्योगिक संबंधाची उद्दीष्टे
- क) सामुहिक करार

प्र.२ चांगले औद्योगिक संबंधासाठीचे विविध घटक स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

औद्योगिक संबंधातील सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.३ सामुहिक सौदाबाजीचे विविध प्रकार सांगा. (१०)

किंवा

औद्योगिक संबंधातील कामगाराच्या सहभागावर चर्चा करा.

विभाग - २

प्र.४ थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- अ) सलोखा
- ब) संप
- क) आद्यौगिक कलह

प्र.५ औद्योगिक संबंधाची पुर्नआखणी सविस्तर स्पष्ट करा. (१०)

किंवा

मानव संसाधन विकासाचे औद्योगिक संबंधामध्ये अंतर्भूतीकरण स्पष्ट करा.

प्र.६ सह्याद्री ॲटो वर्क्स या कारखान्यातील असेंबली शॉपमध्ये २५० कामगार कार्यरत होते. (१०)
कंपनीकडून सर्व कामगारांना सवलतीच्या दरात कॅटीन सेवा पुरविली जात होती. एका विशिष्ट दिवशी पहिल्या पाळीमध्ये बहुतांशी कामगारांनी १५ मिनीटे जेवण उशिरा घेतल्याने त्यांना शॉप फ्लोवर वर शिफ्टमध्ये रूजू होण्यासाठी सुमारे ४५ ते ६० मिनीटे उशिर झाला. व्यवस्थापनाने विचारल्यावर संघटनेने संपावर जाण्याचे सुचित केले.

मानव संसाधन व्यवस्थापक म्हणून तुम्ही संबंधीत प्रकरणात व परिस्थिती हाताळण्यासाठी कोणती पावले उचलाल?

किंवा

औद्योगिक कलहासाठीचे विविध तडजोड यंत्रणेवर सविस्तर टीप लिहा.

* * * *